

Седмична колумна високог представника за БиХ, Кристијана Шварц-Шилинга: “Постићи компромис и спровести реформу, или одбацити јединствену прилику”

Два, међу најутицајнијим европским званичницима, су данас у посјети Босни и Херцеговини: господин Оли Рен, комесар за проширење Европске уније, и господин Јап де Хоп Схефер, генерални секретар НАТО-а. Они су у посјети овој земљи, јер Босна и Херцеговина има истинску шансу да се успјешно интергрише у евро-атлантске структуре. Они су у посјети овој земљи, јер међународна заједница и даље сматра да је оно што се дешава у Босни и Херцеговини важно.

Увјерен сам да су, до сада, сви у Босни и Херцеговини схватили да ова земља не може остварити даљњи напредак ка чланству у Европској унији и НАТО савезу, што су два циља која велика већина грађана истински жели да постигне и очајнички треба, уколико њихови политички лидери не превазиђу политику нултог збира и не врате се међусобном конструктивном дијалогу, који је током протеклих година донио позитивне резултате.

Прошле године није било превише помака. Иако је на Самиту НАТО-а у Риги Босна и Херцеговина позвана да се прикључи програму «Партнерство за мир», и иако је тим за преговоре са ЕУ успјешно окончао технички дио посла за потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању са Европском унијом, процес реформи је заустављен прошле године, током предизборног периода, када су се кључни политички лидери поново окренули агресивној, али сувопарној реторици из деведесетих.

То је стање у којем се данас налазимо.

Оно се мора промијенити, и то брзо, уколико желимо спасити читав процес. То је још увијек могуће. То је оно што желе грађани, свих животних доби и без обзира којем народу припадају, у цијелој Босни и Херцеговини.

Босна и Херцеговина је осигурала своје чланство у «Партнерству за мир», након успјешног покретања и спровођења значајног броја задатака предвиђених амбициозним програмом реформе одбране.

Ова реформа још увијек није окончана. Ево само један примјер: још увијек није извршен пренос имовине на Министарство одбране, што је потребно урадити да би ово Министарство могло обављати своју суштинску обавезу – обезбјеђивати мир и сигурност земље и њених грађана. Један од принципа дефинисаних основним документима у оквиру «Партнерства за мир» је обавеза поштовања међународних споразума и њихових одредби, што подразумемијева остваривање потпуне сарадње са Међународним кривичним судом за бившу Југославију (Хашки трибунал).

Уколико Босна и Херцеговина жели чланство у НАТО-у, мораће остварити далеко већи напредак у реформи одбране, и то прво у оквиру «Партнерства за мир» а, коначно, и у оквиру Акционог плана за чланство у НАТО-у, што је програм прилагођен потребама сваке земље, који им омогућава да се припреме за чланство.

У случају Европске уније, потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању би, врло једноставно, значило покретање процеса интеграције.

Свима је већ познато да се комесар Рен надао да ће бити могуће парафирати Споразум о стабилизацији и придруживању. Свима је, такође, познато да је потписивање Споразума условљено реструктурирањем полиције, реформом јавног РТВ система, реформом јавне управе и сарадњом са Хашким трибуналом.

Свака од ових иницијатива има за циљ да Босну и Херцеговину удаљи од прошлости и уведе је у главне

европске токове. Ове реформе ће заиста имати позитивне резултате. Уколико буду извршене суштинске промјене у оквиру полицијских структура, оружаних снага, јавног РТВ система и у другим областима, на начин да се осигура испуњавање стандарда ЕУ и НАТО-а, онда ће грађани ове земље моћи почети да живе на сличан начин као и грађани других земаља европског континента.

Комесар Рен је јуче парафирао Споразум о стабилизацији и придруживању са Црном Гором. То показује да Европска унија озбиљно намјерава да обухвати све земље југоисточне Европе. Међутим, то, такође, значи да Босна и Херцеговина ризикује да постане једина земља у региону која нема званичан уговорни однос са Европском унијом.

Због тога постоји опасност да ће Босна и Херцеговина наставити да заостаје за свим својим сусједима, па чак и за земљама са којима се грађани БиХ некада раније нису ни жељели поредити.

Избор с којим се суочавају лидери Босне и Херцеговине је сасвим јасан. Постићи компромис, спровести реформу и интегрисати се у главне европске токове, или одбацити ову јединствену прилику. По мом мишљењу, и мишљењу већине грађана, није тешко изабрати.

Кристијан Шварц-Шилинг је високи представник међународне заједнице и специјални представник Европске уније у Босни и Херцеговини.